

7

Muž si to prohlížel a držel to nedbale mezi palcem a ukazováčkem. Byl holohlavý kromě pruhů černých vlasů, které se táhly po stranách od obočí k zapocenému holému temeni. Měl pohrdavě a zamítavě vystrčený spodní ret, který vysunul ve chvíli, kdy Tereza přistoupila k pultu a promluvila.

„Ne,“ řekl konečně.

„Nemůžete mi za to dát nic?“ zeptala se Tereza.

Ret se vysunul ještě víc dopředu. „Možná padesát centů.“ A šoupl jí to zpátky přes pult.

Tereza to rychle schovala. „A co tohle?“ vytáhla z kapsy kábatu stříbrný řetízek s medailonkem se svatým Kryštofem.

Palec a ukazováček daly opět výmluvně najevo pohrdání a obracely medailonek jako nějaký odpaděk. „Dva dolary padesát.“

Ale vždyť to stojí nejméně dvacet dolarů, chtěla říci Tereza, ale nechala si to pro sebe. To tady přece říká každý. „Děkuju.“ Vzala řetízek a šla.

Kdo jsou všichni ti šťastlivci, kteří dokázali prodat své staré kapesní nože, rozbité náramkové hodinky a tesařské hoblíky, které se kupily ve výloze? Neubránila se pohledu zpátky do okna na mužovu tvář pod zavěšenými loveckými noži. Také se na ni díval a usmíval se. Měla dojem, že chápe každý její pohyb. Vydala se rychle po chodníku pryč.

Za deset minut byla zpátky. Zastavila stříbrný medailonek za dva dolary a padesát centů.

Spěchala na západ po Lexingtonské avenue a přes park k Madisonovu náměstí. Svírala v kapse krabičku, až ji hrany řezaly do ruky. Dostala ji od sestry Beatrice. Byla vykládaná dřevem a perletí, s kostkovaným vzorkem. Nevěděla, kolik by stála, ale domnívala se, že je dost cenná. Nu, teď už věděla, že není. Vešla do obchodu s koženým zbožím.

„Chtěla bych se podívat na tu černou ve výloze, s řemínky a zlatou sponou,“ řekla prodavačce.

Všimla si té kabelky minulou sobotu dopoledne, když šla na schůzku s Carol a měly jít na oběd. Na první pohled se podobala Carol. I kdyby Carol nepřišla, myslela se tehdy, i kdyby se s ní už neměla vidět, musí tu kabelku koupit a poslat jí ji.

„Vezmu si ji,“ řekla

„Stojí sedmdesát jedna osmnáct i s daní,“ oznámila prodavačka. „Chcete ji zabalit do dárkového papíru?“

„Ano, prosím vás.“ Odpočítala šest desetidolarových bankovek a zbytek v drobných. „Mohla bych si to u vás nechat asi do půl sedmé?“

Odešla z obchodu s potvrzenkou v peněženke. Neriskovala, že by vzala kabelku do obchodního domu. Někdo by ji mohl ukrást, i když je Štědrý den. Usmála se. Byl to její poslední den u Frankenberga. A během čtyř dnů bude mít práci u Černé kočky. Phil jí přinese text hry hned po Vánocích.

Míjela Brentana. Jeho výlohy byly plné saténových stužek, knih v kožených vazbách a obrazů s ozbrojenými rytíři. Vrátila se a vešla tam, ne aby něco koupila, jen aby se podívala, jestli tam mají něco krásnějšího, než je ta kabelka.

Upoutala ji jedna ilustrace vyložená pod pultem. Na ní mladý rytíř na bílém koni projíždí lesem načechraným jako záhon květin, za ním zástup pážat, přičemž poslední nese na

polštářku zlatý prsten. Vzala do ruky knihu v kožené vazbě. Uvnitř byla cena – dvacet pět dolarů. Kdyby teď zašla do banky a vyzvedla si ještě dvacet pět dolarů, mohla by ji koupit. Co je pětadvacet dolarů? Nemusela zastavovat ten stříbrný medailonek. Udělala to jen proto, že byl od Richarda; už ho nechtěla. Zavřela knihu. Okraje stránek byly zlacené. Ale líbila by se Carol? Kniha středověké poezie? Neměla tušení. Nevzpomínala si na nic, co by naznačovalo, jaký má Carol vkus, co se týče knih. Spěšně knihu odložila a odešla.

Nahoře v oddělení hraček procházela slečna Santiniová sem tam mezi pulty s velkou krabicí a nabízela bonbony.

„Vezměte si rovnou dva,“ pobídla Terezu. „Poslali nám to z oddělení cukrovinek.“

„S radostí.“ To je k nevíře, duch Vánoc zapůsobil i na lidi v cukrovinkách, pomyslela si Tereza a kousla do čokoládového bonbonu. Dnes byla v obchodním domě zvláštní atmosféra. Především bylo nezvykle klidno. Zákazníků bylo sice plno, ale nijak nepospíchali, přestože byl Štědrý den. Podívala se k výtahům, jestli se neobjeví Carol. Když nepřijde, a to se asi nestane, Tereza jí v půl sedmé zavolá, jenom aby jí popřála veselé Vánoce. Číslo ví. Všimla si ho na telefonním aparátu, když byla u ní doma.

„Slečna Belivetová!“ zvolala paní Hendricksonová a Tereza nadskočila. Paní Hendricksonová však na ni jen ukazovala poslovi z firmy Western Union a ten před ní položil telegram.

Tereza podepsala příjem a telegram otevřela. Bylo v něm: „BUDU ČEKAT DOLE V 5 HODIN. CAROL“

Zmačkala jej. Svírala jej v dlani a sledovala posla, starého muže, jak kráčí zpátky k výtahům. Šel celý utrmácený, šoupal nohama s pokrčenými koleny a s uvolněnými a plandajícími ovinovačkami.

„Vypadáte šťastně,“ utrousila ponuře paní Zabriskieová, která šla právě kolem.

Tereza se usmála. „Taky jsem.“ Paní Zabriskieová měla dvouměsíční miminko a její manžel byl někde mimo za práci. Tereza uvažovala, zda se ještě milují a jsou šťastní. Možná jsou, ale prázdný pohled a plahočivá chůze paní Zabriskieové tomu zrovna neodpovídá. Možná se ta láska už vytratila. Kdysi si někde přečetla – a Richard to taky jednou říkal – že láska obvykle vyhasne po dvou letech manželství. To je kruté, je to úskok. Zkoušela si představit, že by Carolina tvář či její parfém pro ni ztratily význam. Ale hlavně: může říci, že je do Carol zamilovaná? Vynořila se otázka, na kterou si neuměla odpovědět.

Ve čtvrt na pět zašla za paní Hendricksonovou a požádala ji, zda by mohla odejít o půl hodiny dřív. Paní Hendricksonová si třeba myslela, že s tím má co dělat ten telegram, ale souhlasila bez výčitek, ba i bez vyčítavého pohledu – a to byla další zvláštní událost toho neobvyklého dne.

Carol čekala ve vestibulu, kde se setkaly minule.

„Dobrý den!“ zvolala Tereza. „A mám to za sebou.“

„Co máte za sebou?“

„Tuhle práci tady.“ Carol však vypadala zaraženě a Terezu to okamžitě zchladilo. Přesto řekla: „Moc mě to potěšilo, když jsem dostala ten telegram.“

„Nevěděla jsem, jestli budete mít čas. Máte dnes večer čas?“

„Ovšem, mám.“

Šly pomalu mezi strkajícím se davem, Carol v elegantních semišových lodičkách byla ještě asi o deset centimetrů vyšší než Tereza. Asi před hodinou začalo sněžit, ale už přestalo. Na zemi byla už jen tenká sněhová vrstva, jako bílý vlněný pléd rozprostřený po ulici a chodníku.

„Mohly jsme se sejít s Abby, ale ona dnes nemůže,“ poznamenala Carol. „Nu, můžeme si někam vyjet, kdyby se vám chtělo. Ráda vás vidím. Jste anděl, že máte dnes volno. Víte to?“

„Ne,“ odpověděla Tereza, pořád ještě šťastná navzdory tomu, jakou měla Carol náladu. Cítila, že se asi něco přihodilo.

„Dá se tu někde poblíž zajít na kávu?“

„Ale ano, kousek dál na východ.“

Měla na mysli jeden automat, kde prodávali sendviče, mezi Pátou a Madisonovou. Carol však rozhodla pro malý bar s markýzou před výlohou. Číšník se zpočátku tvářil odmítavě, tvrdil, že teď podávají koktejly, ale když se Carol otočila k odchodu, přece jen jim přinesl kávu. Tereza myslela na to, že musí vyzvednout kabelku. Nechtěla to dělat v Carolině přítomnosti, přestože bude zabalená.

„Stalo se něco?“ zeptala se Tereza.

„To by bylo dlouhé povídání,“ usmála se Carol, ale působilo to unaveně a následovalo mlčení, prázdné ticho, jako kdyby se prostorem jedna od druhé vzdalovaly.

Možná musela zrušit schůzku, na kterou se těšila, uvažovala Tereza. O Štědrém večeru by přece jistě byla na roztrhání.

„Nezdržuju vás od něčeho?“ zeptala se Carol.

Tereza byla stále neklidnější a odpověděla nešťastně: „Potřebuji vyzvednout balíček na Madisonově třídě. Je to nedaleko. Mohla bych tam teď zaskočit, kdybyste počkala.“

„Dobře.“

Vstala. „Když si vezmu taxi, bude to během tří minut. Ale asi nebudete chtít čekat, že?“

Carol se usmála a vzala ji za ruku. Stále poněkud duchem nepřítomně ji stiskla a zase pustila. „Ale ovšem, počkám.“

Tereza měla pořád v uších její unavený hlas, když si sedala to taxíku. Cestou zpátky byla taková zácpa, že raději vystoupila a poslední blok běžela.

Carol tam stále seděla, kávu vypitou jen do půlky.

„Já už kávu nechci,“ řekla Tereza, když viděla, že Carol by už ráda šla.

„Mám auto v centru. Vezmeme si taxi.“

Jely do obchodní čtvrti nedaleko Battery. Vyzvedly Carolino auto z podzemní garáže. Carol zamířila k západu, na West Side Highway.

„Teď je to lepší.“ Carol se za jízdy vysvlékla z kabátu. „Hodíte ho dozadu, ano?“

A zase mlčely. Carol jela rychle, střídala jízdní pruhy a předjížděla, jako by někam spěchala. Tereza se nutila něco říci, cokoliv. A jak se blížily k mostu George Washingtona, napadlo ji, že se Carol rozvádí a byla tu zřejmě za nějakým právníkem. V téhle čtvrti bylo spousta právnických kanceláří. A něco se zřejmě nedářilo. Proč se vlastně rozvádějí? Protože Harge má plotky s nějakou Cynthií? Tereze bylo zima. Carol si u sebe stáhla okénko a pokaždé, když zrychlila, ovanul Terezu ledový vítr.

„Tamhle bydlí Abby,“ ukázala Carol za řeku.

Tereza neviděla žádná zvláštní světla. „Kdo je Abby?“

„Abby? Moje nejlepší kamarádka.“ Podívala se na Terezu.

„Není vám zima, když mám otevřené okno?“

„Ne, není.“

„Ale určitě je.“ Zastavily na červenou a Carol vytáhla okno nahoru. Podívala se na Terezu, jako by ji dnes večer viděla poprvé, a jak ji přejížděla očima od hlavy až po ruce na klíně, Tereza měla pocit, jako by byla štěně, které Carol koupila někde v útulku u silnice a až teď si vzpomněla, že sedí vedle ní.

„Co se stalo, Carol? Rozvádíte se?“

Povzdechla si. „Ano, rozvádíme,“ řekla poměrně klidně a opět se rozjela.

„A dítě má on?“

„Jenom dnes večer.“

Chtěla se ptát dál, ale Carol řekla: „Mluvme o něčem jiném.“

Projelo kolem nich auto, kde měli puštěné rádio s koledami a všichni tam zpívali.

Ale ona a Carol mlčely. Minuly Yonkers a Tereze připadlo, že během cesty už nemá žádnou možnost si s Carol povídat. Ta náhle prohlásila, že musejí něco sníst, že už bude osm, a tak zastavila u malé restaurace u silnice, kde prodávali sendviče se smaženými mušlemi. Posadily se k pultu, objednaly sendviče a kávu, ale Carol nejedla. Ptala se jí na Richarda, ne s takovým zájmem jako v sobotu, spíš jako by chtěla zabránit tomu, aby se Tereza vyptávala jí. Byly to otázky na tělo, ale Tereza odpovídala mechanicky a bez zaujetí. Carol tiše mluvila dál a její hlas byl tišší než hlas mladíka za pultem asi tři metry od nich, který si s někým povídal.

„Spíte s ním?“ zeptala se Carol.

„Spali jsme spolu asi dvakrát nebo třikrát.“ Řekla Carol o těch chvílích, jak to bylo poprvé, a potom o třech dalších pokusech. Nestyděla se o tom mluvit. Ještě nikdy jí to nepřipadlo tak nudné a nedůležité. Cítila, že si Carol umí představit každý okamžik oněch večerů. Cítila její nestranný, hodnotící pohled a viděla, že Carol se jí chystá říci něco, jako že není ani frigidní, ani například citově zakrnělá. Carol však mlčela a Tereza zneklidněla a zahleděla se na seznam písní na malém hudebním automatu. Vzpomněla si, že jí někdo, už nevěděla kdo, jednou řekl, že má vášnivá ústa.

„Někdy to chce čas,“ poznamenala Carol. „Nevěříte na možnost dát lidem druhou šanci?“

„Ale... proč? Když to není nic příjemného. A taky – já do něj nejsem zamilovaná.“

„A nemyslíte, že byste se mohla zamilovat, kdybyste to s ním znovu zkoušela?“

„Tak se lidi zamilovávají?“

Carol se podívala na hlavu jelena nad barovým pultem. „Ne,“ usmála se. „Co vlastně máte na Richardovi ráda?“

„No, je...“ Vlastně si nebyla jistá, jestli je upřímný. Ne, není upřímný ve své touze stát se malířem. „Mám ráda jeho

cílevědomost, má jí víc než většina mužů. Ke mně se chová spíš jako k osobnosti než jako k dívce, s kterou si může nebo nemusí něco začít. A mám ráda jeho rodinu, vlastně hlavně to, že má rodinu.“

„Rodinu má spousta lidí.“

Tereza dál přemýšlela. „Je přízřusobivý. Proměnlivý. Není jako většina mužů, které si můžete rovnou onálepkovat – jako doktora nebo... pojišťovacího agenta.“

„Mám dojem, že ho znáte líp, než jsem já znala Harge po měsících manželství. Aspoň neuděláte stejnou chybu, jako jsem udělala já. Vdala jsem se, protože v okruhu lidí, které jsem znala, a ve věku kolem dvaceti se to tak dělalo.“

„To znamená, že jste nebyla zamilovaná?“

„Ale ano, byla, a Harge taky. Ale on je ten typ, co si vás během týdne omotá kolem prstu a už vás nepustí. A vy, byla jste někdy zamilovaná, Terezo?“

Chvilí čekala, než byla schopna vyslovit to lživé, falešné slůvko: „Ne.“

„Ale chtěla byste,“ usmívala se Carol.

„Je Harge do vás stále zamilovaný?“

Carol svésila hlavu, tvářila se nedůtklivě, možná ji zaskočila neomalenost její otázky, usoudila Tereza. Ale po chvíli promluvila stejně mírně. „Já vlastně nevím. Svým způsobem je stejně emotivní jako dřív, jenomže já už ho teď znám. Prohlásil, že jsem první, do koho se zamiloval. Možná je to pravda, ale myslím si, že doopravdy, v tom pravém slova smyslu mě miloval sotva pár měsíců. Pravda je, že ho žádná jiná nezajímala. Ale kdyby ano, možná že by byl lidštější. Chápala bych to a mohla bych mu to i prominout.“

„Má rád Rindy?“

„Vidí se v ní,“ usmála se Carol. „Jestli se dá říct, že je do někoho zamilovaný, pak je to Rindy.“